

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

II. Katoliški shod v Gradcu.

Otvoritev ob 7. uri zvečer. Iz Gradca se nam piše: Ravnokar nagovoril nas je knez Alfred Liechtenstein v dvorani Industriehalle, ki je praznično okinčana s podobama papeža in svitlega cesarja, ter se zahvaljuje mil. škofom, poslancem in vsem, ki so si prizadevali, da se je katoliški shod zbral. Besedo dobi Fr. vitez Hartmann, ta predlaga za predsednika kneza Alfred Liechtensteina, ki je z velikim navdušenjem sprejet: knez Liechtenstein govori zahvalo pripravljalnemu odboru, pozivlje zaklicat živio sv. očetu in cesarju. To se zgodi z navdušenjem. V predsedništvo voli se še za I. podpredsednika msg. prelat A. Karlon, II. c. kr. ministerski svetovalec Konrad Vašič iz Celja. Perovodja drž. poslanec g. Matije Kaltenegger, drž. poslanec g. Miha Vošnjak, dekan Probošt, dež. poslanec, dr. Križanič, kanonik. Za predsednike odborom volijo se po vrsti ti-le: Fr. vitez Hartmann, msg. baron Oer in msg. Graus. Knezoškof Zwerger stopijo na oder ob 7 $\frac{1}{2}$ uri ter pravijo: Od Kajna in Abelna do naših dni bojujeta se dobro in hudo. Enkrat zmaga eno, drugokrat drugo. Vprašamo se, katere so naše dolžnosti in kako jim zamoreno zadostiti? — Matatija Makabejec je tudi nekdaj čudno obžaljeval stisko, v katero so judje zabredli, ali ni ostal pri samih tožbah, ampak on se je vedel velikodušno odpovedati vsem prilizujenim vabilom ajdovskega kralja Antijoha, ki mu je delal vse obljube, če k njemu pristopi. Ali Matatija je odgovoril: Če vsi odpadejo, jaz in moja hiša in moji bratje ostanemo veri naših očetov zvesti. Ali on je še več storil. Šel je in je povsodi oznanjeval, naj vsi, ki hočejo veri očetov zvesti ostati, zapustijo svoj dom, ter naj grejo z njim v hribe, da se bodo branili zoper sovražnike sv. vere. In še to ni bilo dovolj. Treba še več. — Potegnilo je za njim mnogo tisoč ljudi. Ajdje grejo v soboto za njimi, češ, da v soboto se ne bodo jim ustavljali. Judje

odgovorijo: V soboto bomo počivali. . . . Bili so vsi vmorjeni. . . . Kaj mislite o njih? — To je velikodušna zvestoba do božje zapovedi. Matatija pravi: mi smo si v neki reči zgrešili! Čujte: mi moramo tudi delati in ne samo Božjej previdnosti vsega prepustiti, kakor so to storili naši bratje v hribih.

Zdaj vidimo, kaj je naša dolžnost. 1. Ni zadosti samo tožiti o slabih časih. 2. Moramo se okovariti zoper milost in nemilost ljudi, zoper upor narave. 3. Treba vero očitno spoznati. 4. Treba somišljenikov zbirati in iskati. Prerok Elija je hotel že obupati, ker je menil, da je zapuščen ali sam, ali Bog ga je podučil, da jih je še tisoče, ki Bala ne molijo in tako je zopet dobil srce. 5. Vse storiti za čast Božjo. 6. Kakor nam kažejo sv. oče, vse pretrpeti.

Če vsi narodi nevernega kralja slušajo — jaz in moja hiša bomo Bogu zvesti ostali.

Knezoškof dr. Napotnik stopijo na oder. Povejo, da jih je odbor povabil spregovoriti pri otvorenji II. katoliškega shoda. Od kod lepa sloga prebivalcev obeh škofij naše štajarske domovine? Kjer si vera in upanje roke podajete, tam je v sredi ljubezen. Najlepšo pesem zapel je ljubezni sv. Pavel v I. Kor. 13. To poglavje so navdušeno navedli.

Ljubezen uči različne narode isti jezik: ljubezen do bližnjega. Vsi smo otroci tiste matere sv. kat. cerkve, ki vse otroke vseh jezikov v ljubezni edini, ohranjuje. Da se ta edinstvo ohrani, v to pomaga habsburška hiša. Vsakega dolžnost je nasprotja med raznimi narodnostmi poravnati, ne pa poojstrovati. Sv. Pavel poznal je le politiko sv. križa.

Pamet že tirja od nas, spoštovati svetlega cesarja, kot vez različno narodne Avstrije. Srčno ljubimo sv. očeta — a ljubimo tudi svetlega cesarja. Mi vsi smo avstrijci. A vsakemu ljudstvu želimo vse doseči, kar si ono želi. „Viribus unitis“ poskusite se, narodi, ne zoper sebe ampak, med seboj. Na delo! Ta napis nad hišo Device Orleanske naj se vresniči povsodi!

Govor mil. kneza bil je sprejet z velikim navdušenjem. Navzoči so slov. državni poslanci: Kranjski: Kljun in Povše. Goriški: dr. Gregorič. Štajarski: Vošnjak, Robič, deželni: dr. Srnec in Jerman.

Volitve v okrajni zastop Ptujski.

Volitve v okrajni zastop Ptujski so razpisane, veliki posestniki volijo dne 16. julija, občine dne 23. julija, vsaka skupina po deset zastopnikov. Volitev ni nobena brez pomena; posebno imenitne pa so volitve v okrajni zastop.

Okrajni zastop Ptujski izda na leto blizo 70.000 gld. za ljudske šole, gimnazijo, ceste, mostove, popraviljanje Dravine struge in druge potrebščine okraja. Ti izdatki pokrivajo se z nakladami, katere vplačujejo vsi posestniki z dačo in katerih visokost določuje leto za letom okrajni zastop.

Kmečki posestniki, ki plačujejo največ dače ali štibre, morajo se tedaj najbolj brigati za te volitve v okrajni zastop! Če dobro volijo, bodo sami odločevali, koliko procentov naklad se bode na leto pobiralo, bodo sami odločevali, kako in za kaj se naj naklade v okraju porabijo; ako si izvolijo jerobe, bodo morali molčati, gospodarili bodo ti. Mogoče je celo, da se odpravi spet ta ali ona okrajna cesta s tihoma in se nje vzdrževanje naloži občinam na rame. Kmečki posestniki pa še imajo mnogo drugih vzrokov, da so pri bodočih volitvah jako previdni, stalni ali zložni.

Mesto Ptuj hoče okraju hrbet obrniti, ono se hoče ločiti in biti iz cela za-se. Potrebno postavo je deželni zbor sklenil, pa ona ni dobila cesarskega podpisa. Ptujčani ne bodo mirovali! Ako pa se njim dovoli ločitev, potem mora okraj, potem morajo posestniki posestev, zunaj mesta nositi sami vsa bremena za ceste, mostove in druge potrebščine okraja.

Okrajni zastop ima v tej zadevi tehtno besedo; ako ima mesto večino v okrajnem zastopu, bode se ta izreke za ločitev, bode ločitev podpiral in za njo glasoval; ako imajo kmeti večino, bodo pretečo nevarnost s svojimi glasovi lahko odrinili! Mesto varuje pazljivo svoje pravice, bremen ne mara; mesto ima že več let svoj poseben šolski svet, toda v okrajnem šolskem svetu zapoveduje še sploh slovenskim šolam večina mestu Ptujju prijaznih gospodov.

Ali ni to najboljši vzgled, kako se imajo kmečki volilci obnašati, kako je njim postopati? Že bodoči deželni zbor sklenil bode gotovo postavo, s katero se bode celi okraj razdelil v zdravniške kroge, tako zvane sanitetne distrikte, po katerih se bodo nastavili plačani zdravniki. Te zdravnike bode moral plačati gotovo okraj

sam; ti stroški pa ne bodo neznatni, ker nameravajo nastaviti 8 do 12 zdravnikov.

Okrajni zastop bode imel tu posredovati, da se okraj pametno razdeli, da se ne nastavi ne preveč, ne premalo zdravnikov, da se tem odkaže pravi kraj za stanovanje, da se občinam ne naložijo preveliki doneski. Mesto Ptuj ima tu druge interese, druge želje, nego njih ima okraj. Kmalu začele se bodo delati priprave za vceenjevanje posestev ali zemljišč, da se določi zemljiški ali gruntni davek. Za ta posel se pred leti ni brigal ne okrajni zastop, ne občine; cenili so bili sami tujei; nasledke te naše brezbriznosti občutimo zdaj pri dači ali štibri. Ali se bodemo vendar enkrat spametovali? Čas bi že bil!

Danes povedal sem le tri imenitne vzroke, katere mora vsaka občina Ptujskega okraja, pa tudi vsak kmet, veliki posestnik pred oči imeti pri bodoči volitvi v okrajni zastop; drugokrat povem še nekatere druge! Volilec.

Gospodarske stvari.

Krt ia krtinje.

Ni menda živali, o kateri bi človeštvo toliko krivega in napačnega mislilo, ni menda tako koristne živali, kateri bi človek toliko krivico delal, kakor ravno krtu. In vendar nam krt v zelo veliki meri koristi, vendar nam je njegova delavnost neobhodno potrebna, neprecenljiva in tudi nenadomestljiva. In kakšno hvalo pa dobi za to svojo koristno delavnost? Človek ga preganja kakor največjega svojega sovražnika. Uprašamo se sedaj, kje je vzrok tej žalostni prikazni? Odgovor: Ker krt ne izvršuje rečij, katere bi nam bile zelo škodljive, ako bi jih delal, a ne dela jih on, ampak izvršujejo jih druge živali, katere pa človek pusti pri miru. Dalje ker njegovo koristno in potrebno delavnost ob enem spremlja tudi marsikaj za človeka neprijetnega, kar pa je le bolj površno in brez pomena. Očividno je, da sta ta dva vzroka, ktera sem tukaj navedel, le malenkostna. Pravi vzrok, zakaj človek krtu tako preganja, je nevednost in lenoba človeška.

Človek pravi, da se krt živi o koreninah raznih rastlin in dreves. A moti se; ne krt, ampak tako zvana povodna podgana (Wasser-ratte) je rastlinske korenine, žival, ki je krtu jako jednaka in si tudi dela take podzemelske pote in brloge kakor krt. A razlikuje se od krtu, da ima daljši rep in nima rilca, ampak bolj ploščasto glavo in kratek gobec. Tedaj ta povodna podgana je rastlinske korenine; krt bi jih ne mogel, ker ima takšne zobe in takšen želodec, da rastlinske hrane niti prebavljati ne bi mogel, isto tako, kakor mi lesa ali pa slame jesti ne moemo. Dalje pravijo ljudje, da krt,

s tem, da na bregu rek in ribnikov zemljo izkopava, jezove predira in tako povodnje povzroči ali vsaj povspešuje. A tudi temu ni tako; tega ne dela krt, ampak zopet podgana, in sicer tako zvane „sive podgane“, ki ne prebivajo v starem zidovji, ampak si na bregu rek delajo svoje luknje, da si ložje svojo hrano priskrbijo. Te podgane kakor tudi manjše miši, ki ravno tako ob rekah prebivajo, delajo si svoje luknje v jezove; ker pa pustijo, da lahko v svoje luknje pridejo in zopet odidejo, vhode odprte, zamore za časa povodnji voda v te luknje prireti in tako pretrga jezove in povzroči neizmerno škodo. Tedaj podgane in miši predirajo jezove, a ne krt. Krt pa si dela precej globoko pod zemljo svoje pote in luknje in ne čuti posebne potrebe, podzemeljsko svoje stanovanje zapustiti. Istotako si tudi vhode v svoje stanovanje skrbno zamaši, tako da voda ne more, ali vsaj tako lahko ne more v nje predreti, če bi nastala kaka povodenj. (Konec prih)

Sejmovi. Dne 6. junija v Račah. Dne 8. junija v Jurkloštru, v Lembergu, pri sv. Marjeti na Pesnici, pri sv. Martinu poleg Slov. Gradca, v Strassu in v Kapelah. Dne 9. junija na Pilštanji in v Trbovljah. Dne 10. junija v Imenem. Dne 11. junija na Bregu v Ptuji. Dne 12. junija v Teharji.

Dopisi.

Iz Šaleške doline. (Pojasnilo.) Dalje časa opazujem Vaš list in zato sodim, da se Vi premišljeno ne marate spuščati v prepire z listi, ki shajajo unkraj štajarske meje. Mogoče, da storite v tem dobro, toda za dnes mi dovolite, g. urednik, malo prostora v Vašem listu za potrebno pojasnilo. Iz naše doline ima namreč „Sl. N.“ v enem zadnjih listov dopis, ki nas grdo osramotuje po katol. svetu. Jaz ne vprašam, kdo in kje je oče tistega dopisa, vendar pa Vas zagotavljam, da nas ga je sram, kajti tacih nevednežev in zlobnih ljudi, kakor je tisti možič, se pri nas ne nahaja, vsaj upamo, da ne veliko. Mi smo verni kristijani in zavedni Slovenci in zato znamo, da imamo le pri naših vernih, konservativnih Nemcih zaslonbo in nadjamo se le od njih pomoči v vseh stvaréh, ki se tičejo sv. vere in pravce slov. ljudstva. Zato smo veseli, da bode slov. ljudstvu mogoče na katol. shodu v Gradci sopet stopiti s poštenimi Nemci v ožjo dotiko. Nismo pa tako bedasti, da upamo že od tega shoda Bog ve, kacih koncesij ali privoljenj, saj vemo, da sedaj tudi konservativni Nemci nimajo ničesar oddati, ko so v vseh zborih in zastopih, ki imajo oddajati kacih pravic, z nami vred še v manjšini. Zato ni niti njim prišlo na misel, da nam ponudijo kacih „koncesij“, še manj

pa je slov. „pripravljalni odbor“ jih pričakoval. Na katol. shodu hodi pač edino za to, da Slovenci in Nemec pokažeta, da iščeta le v katol. cerkvi, v katol. prepričanji rešitve — tudi v narodnem vprašanji. Kdor torej zoper ta shod zabavlja, ta nima ni katoliškega prepričanja ni srca za resnične potrebe slovenskega ljudstva.

Iz Pilštanja. (Zagovor.) Naj nekoliko tudi jaz spregovorim o naših razmerah. Omenjajoč občinske volitve z veseljem povdarja nekdo v zadnjem dopisu, da so se iznebili večletnega za občinski blagor ne baš vnetega svetovalca Jul. Schmidta. O tem meni ne gre sodba pa sodim, da tudi g. dopisniku ne, kajti eden svetovalec pač ne more storiti vsega. Imenuje ga tudi „zagrizenca“. V tem mu dela krivico, kajti g. Sch. ni se, kolikor je meni znano, še nikoli pokazal za „zagrizenca“. Nasprotno, le malo inteligentnih hiš je na Slov. Štirnem, v katerih bi se tako brezizjemno občevalo v slovenskem jeziku, kakor ravno tukaj. Tudi ne bodeš našel kmalu obitelji tako verne, katera bi za olepšanje cerkve in povzdigo božje časti toliko storila, kakor je ravno Schmidtova. Toraj varujmo se krivice! Pilštanjčan.

S Slemenah nad Dravo. (Potrdilo.) Naš župan Lovrenčič ali kakor se piše sam, Lorentschitsch, je dolgo časa tuhtal, predno je odgovoril na moje poročilo v Vašem listu. Dolgih besed v njegovem odgovoru, kakor stoji v „M. Z.“, pa ni drug pomen, kakor to, da daje g. župan sam sebi spričevalo — na siromaštvo. Na to je torej cele 4 tedne tuhtal. Ali dobro bi bil storil, da bi še dalje tuhtal, kajti nič si ni mogel pomagati iz zadrege, zato je pa kar v eni sapi potrdil vse, kar sem Vam jaz pisal, pa pristavil, da je laž. Sirota je pač torej le prikimal k temu, kar je njegov pisac sčrčkal, ne vedoč, kaj je ta napisal. Nimam sicer velike misli do njega, toda da je naš župan dal podpis pod tako neumščino, to potrjuje več, kakor vse drugo, da ni za župana. Ali ne zna gosp. župan, da ni daleč od laži, kdor drugim podtika laži?

Iz Marenberga. (Naša posojilnica.) Delovanje naše posojilnice je prav vspešno, češar se iz njenega računa vsakdo lahko prepriča. Če je tudi marsikatero nasprotovanje in obrekovanje bilo slišati, vendar se Slovenci niso dali premotiti in od našega zavoda odvrniti. Neki možicelj se je ustil, „vsi, kateri imate denarje iz posojilnice, ona bo od vseh na enkrat tirjala izposojila in vaša posestva bodo šla rakom žvižgat“. Tako govorjenje je neumno in zlobno; in ta možicelj je le za to tako se ustil, ker ni dobil na svoje majhno posestvo posojila nekaterih stotin. Gospod notar Martin Kocbek postopa varno in za to se mu je prošnja odrekla in odtodi tista jeza. Zdaj se je še

prizaneslo, ali drugokrat se bo tako sumničenje moralo po kazenskih postavah obravnavati. Pri nas dobi vsakdo pomoč, ako je le mogoče. Na zgubo dati pa nikdo ne more tirjati. Premeta je imela naša posojilnica v dveh letih obstanka 103.136 gld. 84 kr. Toraj v dveh letih zadovoljni napredek. Rojaki, vlagajte in vložite prošnje; naša želja je pomagati, kjer je le mogoča. Rojaki, ki imate denarje, pridite z vlogami na pomoč! Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po $4\frac{1}{2}\%$. Posojila se dajejo proti 6% samo združnikom. Uradni dan je v četrtek od 9. do 12. ure. Prošnje se sprejemajo tudi druge dneve. Od izposojenega denarja se od 100 gld. glavnice vrača vsako leto 10 gld. in kolikor glavnice se odplača, toliko manj obresti se tudi plačuje. Vsem udom ravnateljstva pa izrekamo javno zahvalo, posebno gospodu notarju Martin Kocbeku za previdno uradovanje, kajti do zdaj še ni bilo nikjer zgube. Enako g. Klobučarju za trudapolno vpisovanje. Vse za dom in pravico!

Od Sv. Trojice v slov. gor. (Zadnji den) krasnega meseca majnika bode ostal za beležen v zgodovinskih knjigah trojiškega trga pa tudi v vednem spominu mladih in starih prebivalcev cele župnije. Celi trg je bil nekako praznično oblečen, iz posameznih hramov so visele zastave, različnih napisov ni manjkalo, skoz celi trg so napravljala mlada smrekova drevesca drevored. Zunaj trga proti Senarski stal je velik slavolok z napisi in raznim kinčem obdan. Bralec teh vrst boš vprašal, zakaj se je to napravilo. Ves ta kinč in druge razne reči bile so namenjene našega prevzvišenega knezoškofa razveseliti, prilično njegovega držega prihoda ter njih vizitacije prisv. Trojici. Ljudstva je mrgolelo na vseh straneh. Ob $\frac{1}{8}$ uri nam naznani pok topiča prihod visocega gosta. Po običajnem pozdravu župnijskega oskrbnika, tržanskega župana ter nadučitelja pozdravila je tudi knezoškofa mala učenka, ter jim šopek cvetlic obdan s traki v spomin izročila. Vhod v cerkev je vže kazal množico ljudstva. V cerkvi je pa bil tudi vsaki kotiček z vernimi napolnjen. Po tihi meši, katero so služili visoki gost, stopili so na leco, ter množico pozdravili z besedami: „Mir z vami!“ Kdor je letos Slomšekove pastirske liste prebiral in včeraj propoved škofovo slišal, hitro uvidi, da tudi v sedanjem škofu Slomškov duh vlada; da so iz ljudstva in da znajo tudi k ljudstvu govoriti. Bog daj, da bi besede, katere so se včeraj govorile iz lece, mnogi sad obrodile. Po pridigi so se nadaljevala druga običajna opravila. Koncem opravil so podelili visoki gost vsem vernim apostolski blagoslov. Ob 4. uri popoldne so se odpeljali prevzvišeni gospod, ko so še poprej župana s svojim obiskom

počastili ter se mu za dostojen sprejem zahvalili. Dnevi veselja za mladino, kakor tudi za odrasle so minoli: obličje ter sploh oseba visocega gosta se je našim očem odtegnila; a ostali bode nam oni in njih nauki v vednem spominu. Pošiljali bodemo k Vsemogočnemu goreče molitve, da bi nam ohranil našega preljubljenega knezoškofa še mnogaja leta zdravega in veselega.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda Franc Ferdinand, ki dobode prej ali slej pravice cesarjeviča, je vžbolel, toda pravi se, da bolezen ni nevarna. — Železnice so napravile, vse avstrijske skupaj, nov cesarski vlak in ga je svitli cesar ogledal v torek na zapadnem kolodvoru v Beči in ga je prav pohvalil. — Predsednik v ministerstvu, grof Taaffe bliža se vidoma nemški levici in čez malo se utegne že roditi nemško-poljska večina v drž. zboru in s tem dobimo tudi popolnem liberalno vlado. Nje pa bode kriva le mladočeska stranka; ne vemo, če se prikupi s tem českemu ljudstvu, drugim pa se ona potlej gotovo ne priporoči za to, da se njih poslanci približajo njej. — Jutru se blagoslovi nova cerkev Srca Jezusovega v Gradci in praznuje se potem vso osmino v velicih slovesnostih ter se jih vdeleži več škofov, med njimi tudi knezonadškof dr. Haller iz Solnograda. — O štajerskem katoliškem shodu poročamo na drugem mestu, tu pa rečemo le toliko, da dobi konservativna nemška stranka iz njega največ dobička, ako se drži stanovitno njegovih sklepov, posebno nasproti slov. ljudstvu. — Volitve v mestni zastop v Celovci so bile zopet srečne za nemške liberalce; to sicer ne more drugače biti, kajti konservativna stranka drži slej ko prej roke križem, pečena jabelka pa ne padajo nikomur sama v usta. — Lepo je za slov. stranko na Koroškem, da gleda sedaj najbolj na to, da izvije slov. kmete iz roke nemških hranilnic ter jim pomaga sama do denarja, če jim ga je v kaki sili treba. — Mesto Ljubljana ima zopet župana in je to g. P. Grasselli, sedaj že v četrto; plače dobi od te svoje službe na leto 3000 gld. — V Dvoru na Dolenjskem opusti grof Auersperg svojo tovarno, ki je stara že pri 100 let, ker se ne izplača delo. Delalcem, ki so imeli v njej zaslužek, treba bode iskati si druge dela. — Iz Gorice pošiljajo že na vse strani zrele črešnje in ljudje dobijo za nje marsikak groš, največ zato, ker pošljejo tako rano črešnje na trg, da si oné niso posebno dobre. — V Trst pripluje dne 9. junija angleško vojno brodovje ter ostane ondi nekaj dni. — Izvolitev Laha dr. Vergottinija za Istro ovrže drž. zbor, kakor se kaže, enoglasno, ker so laški iredentovci de-

lali preveč krivic hrv. volilcem. Kakor se poroča že v večih listih, je sedaj gotovo, da postane nadškof v Zagrebu doseđanji nadškof v Serajevu, msg. dr. Stadler. Če bodē le resnica! — V Budimpešti ima ogerska vlada lahko delo v drž. zboru, kajti levica, ki nasprotuje vladi, šteje malo poslancev in še ti nimajo veliko veljave. — Kdo da postane nadškof v Ostrogonu, o tem je sedaj vse tiho, vendar pa se pravi, da minister grof Czaky nima več veliko upanja na to, da spravi koga iz svoje rodbine na to imenitno mesto.

Vunanje države. Sv. oče Leon XIII. so imenovali knezonadškofa na Dunaji, dr. Gruscha za kardinala Rimske cerkve. — V Italiji vlada ni zadovoljna s sedanjim drž. zborom, ter misli, da je najbolje, če ga razpusti. To pa brž stori že v tem meseci, če se še ne premisli. Kdo zna, če dobi iz novih volitev boljše poslance t. j. take, kakor si želi jih ona? — Španska kraljica-udova je avstrijska nadvojvodinja Kristina in uživa, kakor se poroča iz Madrida, pri vseh tamošnjih strankah največje zaupanje. To je v tej državi redko. — Možje francoske republike ali bolje freimaurerji izdajo en milijon frankov za to, da se ruje dolí na Balkanu, torej zopér Turčijo ter napravi kaka republika, toda doslej še brez uspeha. — Prihodnje dni imajo volitve v Holandskem in so tokrat liberalci napeli vse žile, da spležejo na vrh. — Nemška država ne odpravi carine na žito. Za naše dežele bi bilo dobro, ko bi se bilo to zgodilo, ker bi žito lahko prodajale v nemška mesta. Cena bi mu hitro poskočila, toda kakor kaže sedaj, ne bode nič, ker še imajo neki dovolje žita po nemških deželah. — Pravi se, da hoče ruski car predstaviti se iz Petrograda v Moskvo ter postane potem Moskva prestolno mesto. Tukaj se caru ni bati nihilistov, vsaj ne tako, kakor v Petrogradu, odkoder lahko nagloma zbežijo v tuje države, če jim pridejo na sled. — Po Bolgariji je sedaj kolikor, toliko mir; da si stika vlada po morilcih ministra Belčeva, doslej jih še nima in težko, če jih še kedaj ujame. — Pri Srbih je sedaj že vendar-le poglel hrup, ki je bil nastal zavoljo kraljice. — V Carjem gradu bival je une dni ruski veliki knez Jurij ter ga je turski sultan slovesno vzprejel. Na politične razmere pa jima ni prišla beseda. — Iz otoka Krf, ki je v oblasti Grkov, izselijo se brž vsi judje, ker je za njih življenje ondi še vedno nevarno. Nihče ne bode obžaloval, če jih ne bode nikoli več nazaj. — V Afriki boste poslej dve novi škofiji za Saharo pa za Sudan. Sv. oče so že imenovali oba škofa. — Predsednik republike braziljanske v Ameriki, general Fonseca je zbolel. Tje še se vedno izseljuje veliko ljudi iz Italije, toda ne godi se jim kaj dobro na novem svetu. — V severni Ameriki

dobijo v državi Manitoba nove šolske postave, kakor pa se kaže, niso dobre, kajti za poučevanje o kršč. veri po njih ni časa. — V Aziji, v Kilajskem cesarstvu še izbruhne vselej sem ter tje preganjanje kristijanov; tako je bilo une dni v mestu Vu-hu nekaj kitajcev vdrlo nad tamošnje kristijane. K sreči pa so le-ti že bili poprej zbežali, iz jeze so pa zato potem kitajci vse njih hiše razdžali.

Za poduk in kratek čas.

Vinski sód.

(Pravljica, spisal Fr. Krosnik.)

Star oče je živel in živetaril s tremi sinovi na svetu. Dolgo časa je vže hiral in nazadnje se mu približa smrtna ura; tedaj pokliče trojico sinov k svoji postelji, in jim reče: Preljubi moji sinovi, smrt je potrkala na vrata mojega življenja in moral bodem zapustiti vas in ta svet; premoženja vam nimam zapustiti ker smo siromašno živeli, le edini sód vina, pridelek lanske jeseni, ta je še poln v kleti, tega si po bratovsko razdelite. Kmalu po teh besedah zatisne starček za večno oči. Sinovi opravijo, kakor je navada, in tretji dan zagrebli so očeta v hladni grob. Ko se vrnejo s pokopališča domóv, mahnejo kar naravnost v klet, k sodu. Tukaj začnejo sedaj se z vinom deliti, pa nikakor se ne morejo porazumeti, koliko bi imel eden, koliko pa drugi. Nazadnje se oglasi prvorojeni in pravi: jaz sem najstarejši, imam največjo oblast, moje vino je od vrha. Moje je pa na sredi, pravi drugorojeni. Najmlajšemu ostalo je toraj na dnú. Vsi so bili zadovoljni, najbolj pa mlajši. Stareja dva gresta tedaj po svojih opravkih; mlajši pa tedaj nastavi pipo na sód in začne piti. Dan za dnevom je popival, po sencah ležal in ni ničesar delal. Starejša dva pa sta djala: Le naj pije sedaj, potem, ko pride težko delo, bode pa vodo cucal; midva ga bova pa potem, ko se bova potila pri trdem delu. Ker že njega tako dolgo trpi, ko ima dróže na dnú, kako bode še le naju, ker imava samo čisto vino.

Dolgo časa je mlajši pil, a necega dne poteklo je zadnje vino; pocedil ga je do zadnje kaplje.

Prišlo je težko delo. Sedaj rečeta starejša dva: Oni ga je že posrkal, a sedaj pojdiva midva nad svoje; pila ga bova prav po bratovsko, najpoprej moje, reče stareji, a potem tvoje. —

Stareji je prinesel tedaj lever ali cúg ter ga je porinil v sód, pa ojoj! sód je prazen, kdo je vino spil? Hotela sta tedaj nad mlajšega, zakaj je njiju vino tudi popil? Mlajši pa se zakrohota in reče: Bedaka, ali sem jaz kriv, da je vajino vino zraven mojega poteklo? Če sta

tako pametna, bila bi pa sód pregradila, ali pa vino z menoj vred pila, sedaj pa si usta obrišita pa z menoj vred vodo pijta!

Strašno je jezilo starejša dva brata in slednjič sta sklenila, da bosta mlajšega tožila. In res gresta pred sodnika in mu povesta svojo nesrečo. Ta pa pokliče vse tri sinove k sebi in jim reče: Ljubi moji bratje, ni lepo, da bi se prepirali in toževali zarad vina, ki ga je mlajši izpil vama; spravite se med seboj. Tedaj starejši določi, da pridelek prihodnje jeseni ostane njima, da mlajši nič ne dobi. Sodnik je temu pritrldil, in odšli so domov.

Mlajši je sedaj si mislil: Prišla bo jesen in čas trgatve, pa jaz ne bodem ničesar dobil; boljše je, da grem po svetu dotlej, da zopet pride trgatve, pri kateri bo tudi na-me prišel delež, da bom tedaj zopet vesel in dobre volje.

(Konec prih.)

Smešnica 23. Mož in žena, oba pijanca, sedela sta v krčmi. Bilo je po noči in ura je svoje kazalce pomikala na dvanajst. Zdajci se oglasi mož rekoč: „Stara, kaj bo pa najina kôza počela?“ „Kaj“, reče žena, „kaj, saj je zaprta, bo že počakala.“

Razne stvari.

(Posvečevanje.) V Gradci se vrši posvečevanje nove cerkve Srca Jezusovega jutri, 5. junija. Spodnjo blagoslovijo mil. knezoškof lavantinski, dr. Mihael Napotnik, zgornjo pa posvetijo knezoškof sekovski, Nj. ekscelencija dr. Janez Zwinger in asistujeta jim pri tem knezoškof ljubljanski, Nj. ekscelencija dr. Jak. Missia in knezoškof krški, dr. Jožef Kahn.

(Slov. uradovanje.) Pri nekaterih c. kr. uradih pošiljajo se še zmérom nemška pisma tudi čisto slov. ljudém. To je krivica in nalaga se jim s tem brez potrebe stroškov in včasih trpijo ljudje tudi škodo, ker ne vedó, kedaj jim je priti h gosposki.

(Olajšanje) vpelje se pri tožbah, ki ne sežejo nad 100 gld. V pravosodnem ministerstvu se izdeluje načrt postve, ki meri na to olajšanje. Tožba pa se mora potem vložiti pri c. kr. okr. sodniji, ne pa pri notarji ali odvetniku. Če se vloži pri tem, tedaj pa ima pač tudi nadalje še on pravico do svojih stroškov.

(Solnce) mrkne v soboto, dne 6. junija in sicer nekaj po tretji uri popoludne. Konec mraka bode zvečer ob 7¹/₂ uri. Okoli petih vidi se pri nas najbolje, toda pri nas solnce ne mrkne po polnem ter zato ne bode mraka videti veliko.

(Častni občan) občine: okolica Celje postal je vč. g. Jožef Žičkar, župnik v Vitanji, poprej več let vikarij v Celji. To imenovanje časti g. častnega občana pa tudi občino samo, ki ga je vsprejela za svojega častnega uda.

(Ljudska šola.) Jeseni razširi se ljudska šola na Ščavnici v dva razreda in šola v Zavrčah v tri ter pri sv. Marjeti nižje Ptuja v štiri razrede.

(Nova volitev.) Dr. Franc Rausch, odvetnik v Kozjem se je odpovedal načelništvu v okraj. zastopu in volil se je mesto njega narodni trgovec in poštar, g. Franc Dvornik v Kozjem, ter je to častno mesto sprejel.

(Izlet) napravi akad. društvo „Triglav“ dne 7. in 8. junija 1891 v Ljutomer. Na vspredu je v nedeljo dne 7. junija: Odhod iz Gradca ob 5. uri 50 minut zjutraj. Prihod v Ljutomer ob 11. uri 26. minut. Banket ob 1. uri. Koncert ob 7. uri zvečer. V ponedeljek dné 8. junija pa je izlet v okolico.

(Vspored koncertu) zvečer dne 7. junija v Ljutomeru je: Pozdrav, zatem pa 1. D. Jenko: Slovenska himna, poje možki zbor. 2. Bibica: Karašik hrv. pjesama, udarja tamburaški zbor akad. društva „Hrvatska“. 3. Dr. G. Ipavec: Lastovki v slovo, poje mešani zbor. 4. Slavnostni govor, govori g. kand. prof. Fr. Gestrin. 5. Komočar: V tvojem naročji: udarjajo „Cvenski tamburaši“. 6. Dr. G. Ipavec: Oblaku, čveterospev. 7. Meyerbeer: Cavatina iz opere „Robert djavo“, udarja tabur. zbor akad. društva „Hrvatska“. 8. Dr. G. Ipavec: Savska, poje možki zbor. 9. F. S. Vilhar: Domovini, poje mešani zbor. 10. K. Mašek, Pri zibelí, udarjajo „Cvenski tamburaši“. 11. H. Sattner: Za dom, poje možki zbor. Vstopnina h koncertu je 20 nov. za osobo.

(Nov molitvenik) izdal je o. Hrisogon Majar v spomin tristoletnice v Trsatu. Molitvenik je častiti gospod sicer dobro sestavil, toda zunanja oblika se nič kaj ne prikupuje človeku, ker je knjiga jako kratka pa debela.

(Tiskarna sv. Cirila v Mariboru) je založila in ima na prodaj knjižico: Zbirka narodnih pesmi. II. snopič. — Cena 10 kr. Knjigotržci in drugi, kateri večje število naročijo, dobijo 20 % nadavek ali rabat.

(Župnijske listine.) Naše oč. gg. župnike opomenimo, da ima pravico tiskati župnijske listine v naši škofiji edino „tiskarna sv. Cirila“ v Mariboru. Tako sta določila kedaj visoka c. kr. namestnija v Gradci ter prečast. lavantinski ordinarijat v Mariboru.

(Kašelj) razsaja hudo pri otrokih v Vurberku in zato so tamkaj za nekaj časa prenehali s poučevanjem v šoli.

(Lepše) pisati morajo posehmal zdravniki svoja naročila ali recepte. Tako tirja ukaz ministra za notranje zadeve na Dunaji.

(Moža) je sežgala žena v Krapankih na Šlezijskem. Bila sta se sprla in mož je ubežal ženi v škedenj ali ona ga je va-nj zaprla ter škedenj vžgala. Predno so sosedje prišli na pomoč, bilo je moža že zadušilo.

(Stolna cerkev.) Za prenovljenje stolne cerkve v Mariboru se je doslej izdalo že pri 65.000 fl., ali treba bude še kacic 30.000 fl., predno dobi cerkev primerni zvonik in notranjo opravo. Posebni odbor pobéra sedaj po mestu denarja in upa, da ga dobi tudi od drugod iz lavantinske škofije.

(Peronospora.) Opozorimo sopet naše bralce, da se pripravijo za škropljenje goric zoper peronosporo. Letos pač naj nihče ne opusti škropljenja; ko bi že peronospore ne bilo, trs se po škropljenji vtrdi in vino se zboljša malo, da ne za polovico.

(Obrekovanje.) Hudo obrekuje nek „katalog“ v „Tagesposti“ častito slov. duhovščino na nemški meji, češ, da zanemarja svoje dolžnosti iz golega sovraštva do Nemcev. Mož se izdaje sam za „barona“ in kakor je laž njegovo „baronstvo“, tako vse njegovo pripovedovanje.

(Pogorelo) je v binkoštih v jutru stanovanje in gospodarsko poslopje Janeza Vračka v Radiselji pri Slivnici. Škoda je 1000 gold. Pravi se, da so bile dveri od zunaj zavezane, tedaj je hudobija kriva požara.

(Konjereja.) Blizo Požuna imajo na Eleonorinem dvoru žrebea, ki sliši na ime: Pancake. Spušča pa se h kobilam le za 700 fl. Izmed naših bralcev ne prižene pač nihče svoje kobile tje.

(Za družbo duhovnikov) so meseca maja vplačali č. gg. Sket Mart. 15 gld, Sušnik 10 fl., Lempl 3 fl., Grušovnik 2 fl., Petan 6 gld.

Loterijne številke:

Trst 30. maja 1891 40, 66, 26, 28, 58
Linc „ „ 57, 17, 45, 22, 31

Za vinogradnike!

Priporočam svoje dobro izdelane

Vakuüm-Peronospora-brizgalnice

bakrene, znotraj pokositrene z zaklopko. Komad 13 fl.

Vunanja naročila proti povzetju ali gotovini.

S spoštovanjem 11

Albert Fiebiger,

kotlar, Maribor, koroške ulice.

Znamenit zaslužek, 9-15

ki vedno narašča in dolga leta traja. dobedo izurjene in zanesljive osebe (njihovo dosedanje življenje mora biti neomadeževano), katere pridejo z ljudmi pogostoma v dotiko. Dosluženi žendarji in podčastniki imajo prednost. Pisma pod naslovom: G. S. 1891 Graz poste restante.

V najem se daje štacuna z raznim blagom v Podčetrtku — W.-Landsberg — pod ugodnimi pogoji. Več pové tamošnji g. župnik V. Gršak.

Na prodajo

se ponuja kmetija v ravnini, v Marenberški fari, blizo Vuhredske postaje. Zemljišča je za vsem 55 oralov, med temi je samega mladega lesa (borovja) nad 23 oralov. Zidani hram in gospodarsko poslopje sta še le pred kratkimi leti bila postavljena in sta v dobrem stanju. Čeni se za 7500 gld. Več pové lastnik

Blaž Tomažič, p. d. Melovnik
pošta Marenberg.

1-3

Službo ekonomu, opravnika ali majerja išče izšolanec vinorejske, sadjarske in kmetijske šole, z dveletno prakso in najizvrstnejšimi spričevali. Podpisani je 23 let star, ter slovenskega jezika zmožen.

Blagovoljne ponudbe naj se pošiljajo na Fran Kepa, Črni potok, pošta Smartno pri Litiji. Kranjsko. 3-3

Oljnate firnis-barve,

s katerimi lahko vsak sam barva, vsakovrstne suhe barve, firnis, kopalni loš, loš za tla z barvo in brez nje, linoleum, email, voščeni loš za tla, vosek za trda tla, vsakovrstne čopiče, krtače, kakor vse v to stroko spadajoče reči priporoča po najnižjih cenah

H. Billerbeck, 4-4

zaloga barv, gosposke ulice v Mariboru.

Karl Pirch-ova

ključarska delavnica

Maribor, grajske ulice (Burggasse) št. 28

priporoča

proti vlamu in ognju

varne blagajnice,

▼ kakor tudi svoje

škrinjice (kasete)

in proti vlamu zavarovane

ključanice

na najboljši način izdelane,

isto tako dverne zapore, brezhrupne, posebno za vhodna vrata.

Vsprejemlje vsakovrstna ključarska dela, strelovođe, hišne telegrafe itd. itd. 10 20

↪ Nizka cena. Vestno delo. ↻

Razglas.

Ker se počne žetev, c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci vse svoje p. n. gospode kmetovalce vljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakega pohištva, strojev, živine itd. tudi pridelke na njivah in senožetih zoper požar po močno ugodnimi pogodbami.

Dotična vprašanja se vljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih kancelijah (Gradec, Sackstrasse št. 20) kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemljejo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci.

Gradec meseca velikega travna 1891.

(Ponatis se ne plačuje.)

Štajerska
deželna zdravilnica
Rogatec - Slatina.

Južne železnice postaja: Poličane.
Sezona od 1. maja do 30. septembra.
Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko itd.
Brošure in prospekte razpošilja ravnateljstvo brezplačno.

Tempeljska in Syrija slatina
vedno nova polnitev v zelo močne steklenice, slavo znano glavberjevoso zdravilo proti boleznim prebavnih organov in izvrstna svežilna pijača.

Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatcu in na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z mineralnimi vodami, v boljših specerijskih in droguerijskih prodajalnicah ter v lekarnah. 1-5

Stalna služba

za trdnega, vestnega in poštenega moža, zmožnega pisanja slovenščine in nemščine. Vporablja se za vsako delo. Kmetskega stanú oženjenec brez otrok ima prednost.

Ponudbe in zahteve pismeno na J. Rodé-Dogan, Ljubljana.

Lepo posestvo ¹⁻²

pri veliki cesti, oddaljeno pol ure od sv. Jurja ob južni železnici, z rodovitno zemljo, ki meri 7 oralov, se proda. Pohištvo je v dobrem stanu in primerno za vsakega rokodelca. Več pové lastnik: Sebastijan Hrovat v Vrbnem št. 5.

Oznanilo.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru je založila in ima na prodaj naslednje molitvene knjige:

„Duhovni vrtec“

v četrtem natisu.

Za birmance lep spomin.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 520 stranéh še poduk za sveto birmo in 169 svetih pesmi; velja nevezan 32 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčo 95 kr.

Ključek nebeški,

spisal Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru.

Velja nevezan 14 kr.; vezan 30 kr.; v polusnje vezan z zlatim obrezkom 50 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom 60 kr.

Sveto Opravilo,

spisal Anton Slomšek, nekdanji višji ogleda šol. Peti pomnoženi natis.

Velja nevezan 18 kr.; vezan 35 kr.; v polusnje vezan z zlatim obrezkom 60 kr.; v usnje vezan z zlatim obrezkom 70 kr.

Oba molitvenika sta tiskana na lepem papirju z novimi črkami.

Žalostna mati Božja,

spisal Fr. S. Bezjak, župnik pri sv. Marku, 6. natis.

Veljajo nevezane 36 kr.; vezane v polusnje 80 kr.; vezane, z zlatim obrezkom 90 kr.

V isti zalogi so nadalje naslednje knjige izšle:

Ordo providendi infirmos, juxta Rit. Rom.

Salisburgense, editio nova, vezan 60 kr.

Svete pesmi za šolarje, vezane 10 kr.

Poduk za sveto birmo 10 kr.

Angeljska služba božja, za ministrante 5 kr.

Bukve božje v naravi, 40 kr.

Zbirka narodnih pesmi, 10 kr.